

**Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej,
spójne z Programem nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta
Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic**

Środowisko przyrodnicze Polski

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- podaje całkowitą powierzchnię Polski
- wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie
- wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski
- ~~wyjaśnia znaczenie terminów: plejstocen, holocen~~
- wyjaśnia znaczenie terminu rzeźba polodowcowa (glacialna)
- wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski
- wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie
- ~~wymienia główne rodzaje skał~~
- wyjaśnia znaczenie terminów: ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny
- wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego
- ~~podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski~~
- wymienia elementy klimatu
- wyjaśnia znaczenie terminu średnia dobową temperaturę powietrza
- ~~wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce~~
- określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce
- ~~wyjaśnia znaczenie terminu przepływ~~
- ~~wyjaśnia znaczenie terminów: źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkowate~~
- wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna
- wymienia przyczyny powodzi w Polsce
- określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego
- wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny
- omawia linię brzegową Bałtyku
- podaje główne cechy fizyczne Bałtyku
- ~~wyjaśnia znaczenie terminów: gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe~~
- wymienia typy gleb w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminu lesistość
- wymienia różne rodzaje lasów w Polsce
- wymienia formy ochrony przyrody w Polsce
- wskazuje parki narodowe na mapie Polski

Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)

Uczeń:

- omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy

- odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy
- wskazuje na mapie przebieg granic Polski
- omawia proces powstawania gór
- wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce
- wymienia i ~~wskazuje na mapie ogólnogeograficznej~~ góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce
- omawia zlodowacenia na obszarze Polski
- opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe
- ~~porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy~~
- dokonuje podziału surowców mineralnych
- podaje cechy klimatu Polski
- podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- ~~rozpoznaje typy ujść rzecznych~~
- opisuje zjawisko powodzi
- wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią
- wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych
- omawia wielkość i głębokość Bałtyku
- ~~charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata~~
- opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku
- opisuje wybrane typy gleb w Polsce
- ~~przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski~~
- ~~omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski~~
- ~~omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce~~
- podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu
- charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce

Wymagania rozszerzające (ocena dobra)

Uczeń:

- ~~oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski~~
- ~~opisuje dzieje Ziemi~~
- wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny
- ~~charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy~~
- ~~opisuje cechy różnych typów genetycznych gór~~
- ~~przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata~~
- charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski
- omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski
- opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- ~~omawia warunki klimatyczne w Europie~~
- ~~charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce~~
- ~~omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce~~

- odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów
- wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce
- ~~wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry~~
- opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry
- wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce
- określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników
- ~~charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku~~
- ~~omawia powstawanie gleby~~
- ~~wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych~~
- omawia funkcje lasów
- ~~omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce~~
- ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego

Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski
- ~~charakteryzuje jednostki geologiczne Polski~~
- wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze
- ~~przedstawia proces powstawania lodowców~~
- wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski
- przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski
- rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski
- podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce
- opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski
- ~~opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce~~
- ~~omawia ważniejsze typy jezior w Polsce~~
- analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej
- omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki
- omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku
- ~~omawia procesy i czynniki glebotwórcze~~
- ~~opisuje typy lasów w Polsce~~
- opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski

Wymagania wykraczające (ocena celująca)

Uczeń:

- ~~wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy~~
- ~~wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski~~
- ~~wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski~~
- opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze

- wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę
- ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce
- ~~omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wozbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce~~
- wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego
- ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce
- podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego
- planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody

Ludność i urbanizacja w Polsce

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską
- wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice
- wyjaśnia znaczenie terminów: przyrost naturalny, ~~współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny~~
- ~~wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie~~
- wyjaśnia znaczenie terminów: piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia
- odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych
- wyjaśnia znaczenie terminu gęstość zaludnienia
- wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, ~~współczynnik przyrostu rzeczywistego~~
- wyjaśnia znaczenie terminu migracje wewnętrzne
- wymienia przyczyny migracji wewnętrznych
- odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski
- wymienia główne skupiska Polonii
- wymienia mniejszości narodowe w Polsce
- wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe
- wyjaśnia znaczenie terminów: struktura zatrudnienia, bezrobocie, ~~stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo~~
- odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki
- odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie
- wyjaśnia znaczenie terminów: miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)
- wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie
- wymienia funkcje miast
- odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy
- wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich
- wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast

Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)

Uczeń:

- wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich
- prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej
- ~~• omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018~~
- ~~• omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce~~
- ~~• omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw~~
- wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce
- ~~• omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce~~
- podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce
- wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce
- określa kierunki napływu imigrantów do Polski
- ~~• wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności~~
- charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce
- podaje przyczyny bezrobocia w Polsce
- porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych
- podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce
- podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce
- ~~• wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady~~
- ~~• wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną~~
- omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich

Wymagania rozszerzające (ocena dobra)

Uczeń:

- omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.
- ~~• oblicza współczynnik przyrostu naturalnego~~
- ~~• podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce~~
- omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce
- porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych
- ~~• oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski~~
- ~~• opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce~~
- opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce
- ~~• porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy~~
- omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce
- wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności
- ~~• analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego~~
- ~~• porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich~~

- określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach
- porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich
- charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce
- omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce
- porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy
- analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce
- omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy

Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- omawia podział administracyjny Polski
- omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy
- omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku
- omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski
- oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce
- charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce
- wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich
- omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce
- przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy
- omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach
- analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych
- omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji
- omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy
- określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy

Wymagania wykraczające (ocena celująca)

Uczeń:

- analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski
- analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego
- analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce
- ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie
- ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich
- omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce
- analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce
- omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej
- identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich

Rolnictwo i przemysł Polski

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia funkcje rolnictwa
- wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce
- wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: plon, zbiór, areal
- wymienia główne uprawy w Polsce
- wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: chów, pogłowie
- wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce
- wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich
- ~~• dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy~~
- wymienia funkcje przemysłu
- wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej
- wymienia źródła energii
- wymienia typy elektrowni
- wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce
- wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim
- wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie
- wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego
- podaje przyczyny kwaśnych opadów

Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)

Uczeń:

- opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce
- ~~• prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce~~
- przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce
- prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce
- wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce
- przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce
- wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce
- omawia cechy polskiego przemysłu
- wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski
- omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim
- ~~• lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłownicze, wodne i niekonwencjonalne~~
- ~~• opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych~~
- podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim
- ~~• opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w polskich portach morskich~~
- omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła

Wymagania rozszerzające (ocena dobra)

Uczeń:

- przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce
- ~~• przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy~~

- ~~prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce~~
- przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce
- ~~omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem~~
- ~~prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy~~
- wyjaśnia wpływ warunków pozaprzrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim
- ~~opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich~~
- opisuje strukturę połowów ryb w Polsce
- charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska
- wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych

Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce
- ~~charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce~~
- ~~porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy~~
- porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy
- omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej
- ~~analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu~~
- ~~opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej~~
- omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce
- wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii
- ~~analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem~~
- ~~określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce~~
- ~~omawia rozwój przemysłu stoczniowego w Polsce~~
- analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych
- omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego

Wymagania wykraczające (ocena celująca)

Uczeń:

- przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w unii europejskiej;
- analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych ~~lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki~~
- ~~przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce~~
- ustala na podstawie dostępnych źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego

Usługi w Polsce

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminu komunikacja
- wyróżnia rodzaje transportu w Polsce
- wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze
- wyróżnia rodzaje łączności
- wyjaśnia znaczenie terminów: centra logistyczne, spedycja
- wyjaśnia znaczenie terminów: eksport, import, bilans handlu zagranicznego
- wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna ;
- wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie
- wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski

Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)

Uczeń:

- omawia zróżnicowanie usług w Polsce
- omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce
- ~~• omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce~~
- ~~• omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce~~
- omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych
- wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym
- wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego
- omawia czynniki rozwoju turystyki
- wymienia polskie obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO i wskazuje je na mapie

Wymagania rozszerzające (ocena dobra)

Uczeń:

- przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- ~~• charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków~~
- ~~• omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski~~
- ~~• podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski~~
- ~~• wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach~~
- ~~• wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych~~
- ~~• przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce~~
- ~~• charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO~~
- charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski
- wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski

Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce
- określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski

- ~~prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego~~
- określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski
- omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki
- ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki
- analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy
- ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski
- ~~analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie~~
- ~~określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach~~

Wymagania wykraczające (ocena celująca)

Uczeń:

- identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju
- ~~identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta~~
- podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej
- ~~ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy~~
- ~~omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski~~

Mój region i moja mała ojczyzna

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminu region
- wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski
- wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony
- wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu
- wyjaśnia znaczenie terminu mała ojczyzna
- wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny
- przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie
- wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny

Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)

Uczeń:

- charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy ~~na podstawie map tematycznych~~
- rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania
- wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu ~~na podstawie danych statystycznych i map tematycznych~~
- określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym
- rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności

Wymagania rozszerzające (ocena dobra)

Uczeń:

- ~~• wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie~~
- ~~• analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu~~
- ~~• prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu~~
- prezentuje główne cechy gospodarki regionu
- opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny
- omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł

Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu
- prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej

Wymagania wykraczające (ocena celująca)

Uczeń:

- projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie
- ~~• wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego~~
- planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie
- projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności
- podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej